

چکیده

بیماری سوء مصرف مواد مخدر، مشکل متداولی است که در همه جای دنیا، نیاز به توجه فزاینده‌ای دارد و پژوهش درباره درمان‌های مؤثر، ضرورتی انکار ناپذیر است. هدف پژوهش حاضر تعیین تاثیر طرحواره درمانی گروهی بر تعدیل طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری روان شناختی زنان وابسته به سوء مصرف مواد بود. روش پژوهش حاضر آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی زنان وابسته به سوء مصرف مواد مراجعه کننده به مراکز ترک اعتیاد شهر رشت، در دو ماه آبان و آذر سال ۱۳۹۷ بود. از این بین با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی و با توجه به شرایط ورود و خروج پژوهش تعداد ۲۴ نفر از زنان وابسته به سوء مصرف مواد (۱۲ نفر گروه آزمایش و ۱۲ نفر گروه کنترل)، انتخاب و به عنوان پیش آزمون پرسشنامه‌های فرم کوتاه طرحواره یانگ (۲۰۰۵) و سازگاری بل (۱۹۶۱) را تکمیل کردند. سپس گروه آزمایش طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای تحت مداخله طرحواره درمانی قرار گرفتند درحالی که در مورد گروه کنترل مداخله‌ای اجرا نشد؛ سپس پس آزمون برای دو گروه آزمایش و گروه کنترل اجرا شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از تحلیل کوواریانس تک متغیری و چند متغیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌های پژوهش نشان داد طرحواره درمانی بر کاهش طرحواره‌های ناسازگار اولیه و بهبود سازگاری روانشناختی زنان وابسته به سوء مصرف مواد مراجعه کننده به مراکز ترک اعتیاد شهر رشت تاثیر دارد ($P < 0/01$). این نتایج، کاربردهای بالینی مستقیم و ضمنی مهمی در زمینه پیشگیری و درمان سوء مصرف مواد زنان از طریق کاهش طرحواره‌های ناسازگار اولیه و بهبود سازگاری روانشناختی این افراد دارد.

کلیدواژه‌ها: طرحواره درمانی، طرحواره‌های ناسازگار اولیه، سازگاری روانشناختی، زنان، سوء مصرف مواد.